

СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК

Стандарди образовних постигнућа за крај другог циклуса основног образовања

Општа предметна компетенција (ОПК)

Ученик успешно користи српски језик у свакодневној и школској комуникацији, усмено и писмено, прилагођавајући говор контексту. Влада ћирилицом и латиницом, примењује основна правописна правила и користи стечени речник и граматичке структуре у разноврсним комуникативним ситуацијама. Разуме и интерпретира говорене и писане текстове, изражава мишљење, ставове и емоције, и повезује садржаје са личним искуством. Ученик развија способност тумачења текста и уочава значења изван дословног. Успоставља ефикасан социјални контакт и показује интеркултурну осетљивост и поштовање различитости. Језичке вештине користи као основу за даље образовање и активно учешће у друштву.

Основни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Изговара гласове српског језика, речи и фреквентне реченичне моделе уз могућу слабију интерференцију матерњег језика. Располаже фондом речи и граматичких конструкција стандардног српског језика неопходним за елементарну свакодневну комуникацију.
Користи ћирилично и латинично писмо.
У комуникацији уме функционално да примени усвојене језичке елементе, уз очекиване грешке.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

Опонаша изговор гласова, интонацију речи и фреквентних реченичних модела слушајући говорника стандардног српског језика. Слушањем и понављањем проширује фонд речи, овладава фреквентним граматичким формама, реченичним и комуникативним моделима. Варирајући и комбинујући фреквентне моделе, навикава се на њихову правилну употребу.
Долази до информација тако што поставља једноставна питања, слуша аудио записе из различитих извора и чита текстове који

садрже претежно познату лексику и познате граматичке форме. Значење непознатих речи проналази у различитим врстама речника.

Пишући краће текстове ћиричним и латиничним писмом, увежбава вештину писања и примену основних правописних правила. Читајући наглас текст познате садржине, с познатим лексичким и граматичким елементима, унапређује технику читања, правилан изговор и интонацију.

Уочава основне узрочно-последичне везе и изводи једноставне закључке слушајући или читајући краћи текст, дијалог и пратећи различите комуникативне и ванјезичке ситуације.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Разуме садржај јасног стандардног казивања споријим темпом о стварима, особама и активностима и адекватно на њега реагује.

Способан је да прати основни садржај краћег говореног или писаног текста о теми која му је блиска, који садржи познате речи и познате граматичке облике како би учествовао у једноставној свакодневној комуникацији.

Уме укратко да опише себе и особе из свог окружења, да исприча неки догађај, да саопшти своје жеље и намере, да пренесе кратке информације добијене од других лица.

Уме самостално да напише кратак текст како би пренео информације и исказао своје потребе, жеље, намере и мишљење.

Повезује научене садржаје са животним ситуацијама и сопственим искуством.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај другог циклуса обавезног образовања:

Основни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученик:</i>	<i>Ученик:</i>	<i>Ученик:</i>
СН.ОО.О.1.1. Изговара гласове српског језика, речи и фреквентне реченичне моделе уз могућу слабију интерференцију матерњег језика у артикулацији и интонацији. СН.ОО.О.1.2. Влада лексичким фондом од 700 до 1.000 речи. СН.ОО.О.1.3. Користи основне реченичне моделе са следећим елементима: граматички субјекат, прост и сложен глаголски предикат (с модалним глаголима), прост копулативни предикат, прави објекат, неправи објекат уз најфреквентније глаголе, фреквентне прилошке одредбе за место, време, начин, средство и друштво исказане прилозима и предлошко-падежним конструкцијама. СН.ОО.О.1.4. Разуме разлику у облицима и значењима падежа у основним реченичним структурама. СН.ОО.О.1.5. Познаје облике компаратива и суперлатива фреквентних придева и прилога. СН.ОО.О.1.6. Користи основне врсте зависних реченица: временске (с везником КАД), намерне (с предикатом у презенту),	СН.ОО.О.2.1. Опонаша изговор и интонацију српског језика уз подршку наставника и аудио материјала. СН.ОО.О.2.2. Саставља исказе на основу визуелног инпута. СН.ОО.О.2.3. Слуша и понавља синтаксичке моделе, решава различите типове говорних и писаних вежби (супституције, трансформације, повезивање, допуњавање реченица, краћи текстови, исправљање нетачних примера...) и тако усваја граматичке и лексичке садржаје. СН.ОО.О.2.4. Читајући наглас различите врсте текстова, овладава акцентом и интонацијом речи и реченица. СН.ОО.О.2.5. Изводи једноставне закључке из прочитаног текста тако што одговара на питања о тексту. СН.ОО.О.2.6. Самостално структурира кратак писани текст издвајајући основне делове (наслов, пасусе) и организујући га у смисаоне целине.	СН.ОО.О.3.1. Разуме садржај кратког континуираног говореног текста саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно, споријим темпом, лексички, граматички и тематски познатог и повезује га са личним искуством. СН.ОО.О.3.2. Разуме информације битне за задовољење свакодневних животних потреба и адекватно на њих реагује. СН.ОО.О.3.3. Прати главну идеју у једноставној комуникацији и у кратким текстовима повезујући узрок и последицу. СН.ОО.О.3.4. Саопштава информације о себи и окружењу како би развио вештине неопходне за свакодневну комуникацију и активно учешће у друштву. СН.ОО.О.3.5. У неколико логички повезаних реченица описује себе и познате особе; препричава неки догађај, саопштава своје намере, жеље, потребе, молбу, извињење, честитање и захвалност. СН.ОО.О.3.6. Даје једноставне налоге у складу са ситуацијом. СН.ОО.О.3.7. Преноси кратке информације добијене од других лица или из медија. СН.ОО.О.3.8. Чита и разуме једноставније

узрочне (с везницима ЈЕР и ЗАТО ШТО), изричне, односне (с везником КОЈИ у функцији субјекта). СН.ОО.О.1.7. Користи презент, перфекат, футур I и императив у њиховим основним значењима. СН.ОО.О.1.8. Познаје правила конгруенције (предиката са субјектом, атрибута са именицом). СН.ОО.О.1.9. Влада ћирилицом и латиницом и основним правописним правилима.		текстове који су тематски у складу са узрастом и по потреби језички прилагођени. СН.ОО.О.3.9. Пише самостално кратак текст ћирилицом и латиницом у складу с језичком и ортографском нормом. СН.ОО.О.3.10. Уочава везу између језика и културе. СН.ОО.О.3.11. Разуме културну разноликост своје средине.
--	--	---

Средњи ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Користи српски језик уз могућу спорадичну интерференцију матерњег језика.

Располаже фондом речи и граматичких конструкција стандардног српског језика неопходним за развијенију свакодневну комуникацију. Познаје основна језичка правила учтивости. Разговара о различитим темама користећи и примењујући знања стечена из различитих области. Уме да интерпретира и тумачи саслушан или прочитан текст.

Влада ћирилицом и латиницом и основним правописним правилима.

У комуникацији уме функционално да примени усвојене језичке елементе, уз спорадичне грешке.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

Слушањем и понављањем проширује фонд речи, овладава граматичким формама, реченичним и комуникативним моделима.

Варирајући и комбинујући различите језичке моделе, навикава се на њихову правилну употребу.

Долази до информација постављајући питања, слушајући аудио записе из различитих извора и читајући сложеније текстове.

Значење непознатих речи одређује на основу контекста и/или уз употребу речника.

Пишући текстове ћиричним и латиничним писмом, увежбава вештину писања и примену правописних правила.
 Читајући наглас унапређује технику читања, правилан изговор и интонацију.
 Уочава узрочно-последичне везе и изводи закључке слушајући или читајући текст, дијалог и пратећи различите комуникативне и ванјезичке ситуације.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Разуме добијене информације и користи их за задовољење основних, свакодневних животних потреба.
 Разуме текст писан ћирицом и латиницом као и садржај емисија електронских медија о познатој теми и тако долази до информација из различитих извора.
 Правилно употребљава различите језичке структуре у свакодневном разговору и усклађује их с комуникативном ситуацијом. Уз потпитања и подстицај саговорника способан је да разговара о различитим познатим темама користећи једноставне језичке изразе и успоставља ефикасан социјални контакт. За речи и изразе које не познаје проналази алтернативна решења.
 Уз претходну припрему, самостално излаже кратак садржај на познату тему.
 Повезује научене садржаје са животним ситуацијама и сопственим искуством.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај другог циклуса обавезног образовања:

Средњи ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученик:</i>	<i>Ученик:</i>	<i>Ученик:</i>
СН.ОО.С.1.1. Правилно изговара гласове српског језика и правилно интонира реченицу. СН.ОО.С.1.2. Активно користи лексички фонд од 1000 до 1400 речи укључујући основне појмове из школских предмета, а	СН.ОО.С.2.1. Разуме говорне исказе пратећи аудио-визуелне материјале различитих жанрова (кратки видео записи, подкасти, емисије...), у складу са узрастом и интересовањем. СН.ОО.С.2.2. Саставља сложеније исказе на	СН.ОО.С.3.1. Разуме садржај јасног стандардног казивања нормалним темпом о стварима, особама и активностима које су део свакодневног живота и садржај емисија електронских медија о познатој теми.

пасивни фонд му дозвољава да разуме говор вршњака матерњих говорника. CH.OO.C.1.3. У говору и писању уобичава сложеније синтагме (с конгруентним и фреквентним неконгруентним атрибутима) и реченице. CH.OO.C.1.4. Користи све падежне облике у основним синтаксичким структурама. CH.OO.C.1.5. Познаје правила конгруенције атрибута с именицом у роду, броју и падежу. CH.OO.C.1.6. Користи главне врсте зависних реченица (узрочне, временске, намерне, изричне, допусне, односне – уведене најфреквентнијим везницима и везничким спојевима). CH.OO.C.1.7. Употребљава потенцијал за изражавање жеље, намере и могућности. CH.OO.C.1.8. Разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост. CH.OO.C.1.9. Разуме значај глаголског вида за разликовање значења у типичним случајевима. CH.OO.C.1.10. Користи компаратив и суперлатив придева и прилога. CH.OO.C.1.11. Влада ћирилицом и латиницом и основним правописним правилима.	основу визуелног инпута. CH.OO.C.2.3. Говори о познатим темама, постављајући питања и одговарајући на њих. CH.OO.C.2.4. Исказује своје ставове – слагање, неслагање, молбе, упутства, захтеве, савете образлажући своје мишљење језичким средствима којима располаже. CH.OO.C.2.5. Самостално излаже краћи текст након припреме. CH.OO.C.2.6. Учествоје у комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације (проналажење алтернативних исказа). CH.OO.C.2.7. Обликује сложеније синтагме и користи главне врсте зависних реченица, увежбавајући их у говорним и писаним вежбама, анализирајући примере у текстовима и примењујући граматичка правила у комуникацији. CH.OO.C.2.8. Овладава акцентом и интонацијом речи и реченица читајући наглас различите врсте текстова. CH.OO.C.2.9. Изводи закључке из прочитаног текста тако што одговара на питања о тексту. CH.OO.C.2.10. Анализира и интерпретира различите текстове прилагођене узрасту тако што одређује њихову тему, главне догађаје, време и место дешавања, препознаје учеснике радње и структурне елементе текста.	CH.OO.C.3.2. Активно учествује у разговорима и исказује своја осећања, мишљење, ставове (слагање, неслагање, молбе, захтеве, савете), преноси своја искуства и тако гради самопоуздање, усваја социјалне норме комуникације и оспособљава се за различите врсте интеракција. CH.OO.C.3.3. Правилно употребљава основне структуре у свакодневnoj комуникацији у функцији уљудног обраћања и ословљавања, у зависности од друштвеног окружења. CH.OO.C.3.4. Чита текстове различитих врста како би могао да дође до потребних информација. CH.OO.C.3.5. Самостално пише текстове различитих врста и жанрова како би развијао вештине формулисања и преношења информација, аргументовања и прилагођавања писане комуникације различитим ситуацијама. CH.OO.C.3.6. Разуме и поштује различите навике и обичаје српског народа како би их поредио са навикама и обичајима свог народа и његове културе.
---	--	---

	СН.ОО.С.2.11. Самостално структурира писани текст издвајајући основне делове (наслов, пасусе) и организујући га у смисаоне целине. СН.ОО.С.2.12. Слуша различите врсте текстова уочавајући и издвајајући најважније информације, водећи белешке и препричавајући садржај својим речима. СН.ОО.С.2.13. На основу задатог плана, препричава текст уз истицање битних појединости. СН.ОО.С.2.14. Издваја и објашњава проблем, идеју или поруку у тексту постављањем питања, анализом контекста и повезивањем са сопственим знањем и искуством.	
--	---	--

Напредни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Има развијенију језичку и комуникативну компетенцију и влада српским језиком на нивоу ученика тог узраста чији је матерњи језик српски.

Разуме говорени и писани текст на нивоу изворног говорника, у складу са узрастом.

Разуме и тумачи језичке изразе и структуре изван дословног значења.

Интерпретира говорене и писане текстове различитих жанрова у складу са својим комуникативним циљем.

Говори течно, а у говору и писању примењује језичку и правописну норму.

Повезује и примењује знања и вештине стечене на часовима матерњег језика и других предмета, као и из других, различитих извора.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

До потребних информација долази активно учествујући у писаној и говорној комуникацији.

Користећи стратегије успешне комуникације у различитим ситуацијама, прилагођава говорну продукцију контексту.

Богати лексички фонд у комуникацији са говорницима стандардног српског језика из свог окружења и читајући текстове различите тематике.

Пишући текстове различите садржине, развија писменост на оба писма српског језика и унапређује писмену продукцију кроз различите фазе процеса писања.

Разуме и тумачи фигуративни језик и имплицитне поруке текста.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Користи стечени лексички фонд и језичка знања, како би равноправно и ефикасно комуницирао са говорницима српског језика у различитим ситуацијама.

Чита и разуме текстове различитих жанрова, повезује их са сопственим искуством, животним ситуацијама и другим језицима које познаје и тако се оспособљава за даље школовање.

Јасно и уверљиво изражава мишљење у усменој и писаној форми прилагођавајући стил саговорницима и контексту. Повезује научене садржаје са животним ситуацијама и сопственим искуством и развија интеркултурну компетенцију негујући отворен и позитиван став према различитостима.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај другог циклуса обавезног образовања:

Напредни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученик:	Ученик:	Ученик:

CH.OO.H.1.1. Активно користи лексички фонд од око 2.000 речи укључујући апстрактне појмове, устаљене изразе, синонине, антонине, и изразе карактеристичне за различите комуникативне ситуације. CH.OO.H.1.2. Влада језичком нормом на нивоу изворног говорника, у складу са узрастом. CH.OO.H.1.3. Одређује тему, главне мотиве текста (говореног или писаног), карактеристичне особине ликова, разуме њихове поступке и изводи сложеније закључке. CH.OO.H.1.4. Разуме пренесени смисао у односу на дословно значење. CH.OO.H.1.5. Познаје и примењује ортоепску и ортографску норму.	CH.OO.H.2.1. Одређује значења непознатих речи и устаљених израза на основу ситуације и контекста у којем су употребљени, издвајајући делове текста (говореног и писаног) који су му нејасни, тражећи објашњења и прикупљајући додатне информације из различитих извора. CH.OO.H.2.2. Прилагођава се комуникативној ситуацији бирајући лексику и одговарајућа изражајна средства (вербална и невербална). CH.OO.H.2.3. Гради сложеније реченичне конструкције и стилски примерене исказе примењујући језичку и правописну норму у разним типовима вежби (допуњавање недовршених реченица, реструктурирање реченичних елемената, анализа и исправка грешака у текстовима, самокорекција у говору и писању). CH.OO.H.2.4. Проширује лексички фонд читајући текстове различитих жанрова, водећи тематске разговоре, користећи синонине и антонине у вежбама реченичних трансформација и креирању речничких мапа. CH.OO.H.2.5. Чита, разуме и анализира говорене и писане текстове на нивоу изворног говорника уочавајући њихову структуру, користећи графичке приказе (графиконе, дијаграме, табеле). CH.OO.H.2.6. Повезује садржај текста (говореног и писаног) са претходним знањем и искуством, препознаје основну поруку текста користећи стратегије за разумевање сложенијих делова (поставља питања, предвиђа исход, разјашњава непознате речи из контекста и других	CH.OO.H.3.1. Пажљиво и са уважавањем слуша саговорнике, поставља питања како би добио додатне информације, поштује правила уљудног опхођења. CH.OO.H.3.2. Усклађује језички израз с контекстом (укључујући и конструктивну комуникацију у сарадњи са другима, у групи, на друштвеним мрежама и интернету). CH.OO.H.3.3. Користи аргументацију да би исказао своје мишљење. CH.OO.H.3.4. Препознаје пренесено значење у текстовима како би развио логичко мишљење, закључивање и способност тумачења различитих порука (шалјивих, ироничних, саркастичних...) у комуникацији. CH.OO.H.3.5. Повезује знања стечена у матерњем језику како би унапредио језичке и комуникативне вештине. CH.OO.H.3.6. Познаје и уважава културну разноликост Србије.
---	--	---

	доступних извора). СН.ОО.Н.2.7. Пише различите врсте текстова (описне, приповедачке, информативне) примењујући норме стандардног српског језика тако што користи планско писање (израда концепта, костура текста).	
--	--	--